

rászedte Évát, a ti elméteket is megzavarja, és akkor vége Krisztushoz való őszinte ragaszkodásotoknak. Ez az egyik hely. A másik pedig ez: A teremtésben is Ádám volt az első, Éva utána következett; Ádámot nem vezették félre, de az asszony hagyta, hogy félrevezessék, s bűnbe esett. Jobban járt volna szegény Éva, ha meg sem említik. Jézus egyikről sem mondott semmit sem. Ádám is, Éva is azok közé tartozott, akik előtte jöttek. Mi pedig, Testvérei, csak tartozunk azok közé, akik már jézusutániak. Akiket még megemlíthetnék, azok is majdnem mind férfiak. De nem említem nevüket, mert nem érik el az alsó limitet, ami pedig: 20. Hármat kivéve, mert ők nők. S ezzel lesz teljes a játékunk, mert $18 + 3 = 21$, Kitaláljátok-e, hogy mi e három nő neve? Ez lesz az utolsó kérdése karácsonyi játékunknak.

19. Márta, Mária Magdolna lánytestvére – az egyik; 12 ízben szerepel a neve az Úsz-ben. Szolgáltta Jézust, s bosszankodott, hogy Mária nem segít neki, csak ül Jézus lábainál.

20. Erzsébet, a Keresztelőnek az anyja – a második. 9 ízben említi őt az Úsz.

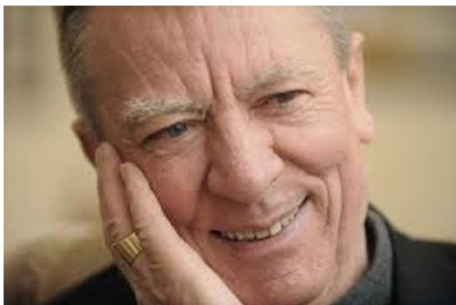
21. Szalóme, két Jézus-tanítványnak anyja – a harmadik. Jézust Galileától kezdve kísérő nőtanítvány, aki Máriával s a Mária Magdolnával együtt ott van húsvétvasárnap hajnalán, hogy bebalzsamozzák Jézus holttestét, és már nem találják a sírban. Ő is holtversenyben van Évával; akit már említettem.

Majd megmondom Vincze Borinak, hogyha véletlenül őt lánya lesz, akkor ezekből – Mária, Magdolna, Márta, Erzsébet, Szalóme – válogathat. Akár mind az ötöt választhatja. Benne van a nevük az Úsz-ben!!! A karácsonyi játék után valamit még prédikálni is illenék. Miről? Nem miről, hanem kiről! Arról, aki utána jön Jánosnak, aki csak vízzel keresztel: Mit mondjak róla? Azt, hogy Jézus sehogyan sem keresztelt. Nem csinált ilyen vallásos dolgokat. Egyet csinált csak. Meg is hagyta, hogy cselekedjünk mi is azt az ő emlékezetére. Hátha meghagyta, akkor cselekedjünk, s hagyjuk abba a prédikálást.

Amen

INCZÉDY PÉTER

BESZÉLGETÉS A VÁCI EGYHÁZMEGYE VEZETŐJÉVEL, DR. BEER MIKLÓS PÜSPÖK ÚRRAL

Az utóbbi időben sokszor sok fórumon hallhattunk, olvashattunk püspök úrral készült riportokat, hogy csak a legutóbbiak közül a Magyar Nemzet lapjairól idézzek: „Elmúlt hetven, de stílusa, mozgása alapján lehetne feleannyi is. Viszont amit a templom falain kívül a hívekért és az eltévelyedett bárányokért megtett, az legtöbbszörnek akkor sem sikerülne, ha százötven évig élnék. Kertet művel, cigánypasztorációs programokat visz, hitet tesz a család és a szolidaritás mellett, küzd a képmutatás ellen. Mint hirdeti, csak a misére járástól nem leszünk jó keresztények. Egyik kedvenc mondása, hogy a keresztény élet nem akkor kezdődik, amikor bemegyünk a templomba, hanem amikor kijövünk onnan.” A Koinónia szerkesztői - nem titkoltan Bulányi páter halálának évfordulója alkalmából is - azzal a kéréssel fordultak a püspök úrhoz, hogy számukra is ossza meg gondolatait különös figyelemmel a bázis közösségekről. A beszélgetésünk amolyan bevezető mottójaként - akár ráhangolódásként is - ezért választottam Wass Albert „Adjátok vissza a hegyeimet” című regényéből ezt a részletet: „Én nem értek semmit a háborúhoz meg a politikához. Én csak a gabonához értek. A jó gabonához és a rossz gabonához. Ez itt rossz gabona. Mármost ha kiöntöm ezt ide a mérleg tányérjára, látod, úgy ez nagyon sok szem, rengeteg sok szem, és félrebillenti a mérleget. De ha a túlsó serpenyőbe elkezdtem önteni a tiszta búzát, akkor lassan elkezd a mérleg nyelve visszafelé... látod? A jó búza lassan legyőzi a rosszat. Már egyensúlyban áll a kettő. És most figyelj ide... most csak egyetlen búzaszem kell, egyetlen egy. Ezt most beteszem a többi közé... Látod a mérleg nyelvét? Ez az egy búzaszem elég volt, ez az egyetlenegy búzaszem, és a jó győzött a rossz fölött.”

– A Bokor a bázisközösség, egyáltalán a személyes kis családgyház, jelenkori egyházi életünknek a reménysége is, ez nem lehet kérdés. Azt újra és újra belátjuk, hogy a nagy templomi tömegeknek, meg körmeneteknek elmúlt az ideje.

Igen, legutóbb egy kerekasztal beszélgetésnek is innen idézték a címét: „Harangozó és körmenetelő egyháztól a szegények egyháza felé”.

– Igen. Biztos vagyok, hogy az Úristen ebbe az irányba terelget bennünket, hogy ezt ismerjük fel és vállaljuk, hogy igen mi nem tömegeket akarunk mozgatni, hanem egyik ember a másikat elfogadva, szeretve, akarunk Isten népe lenni. Eszembe jut,

hogy ott lappangott ez a felismerés már elég régóta papjaink gondolkodásában. Itt van éppen drága Liska Zoli bácsi portréja mögöttünk, ő volt az utolsó plébánosom Zebegényben, éppen a papszentelés táján. Ő mondogatta már a 60-as években, hogy „Von Mann zu Mann”, azaz embertől emberig, vagy ahogyan ő értelmezte, a lélektől lélekig. Ez az a személyesség, amit a mi nagy egyházaink, elsősorban a katolikus egyházunk, mindig egy kicsit féltékenyen, vagy irigykedve néz a kiségyházak életében. Mitől, vagy miért van bennük annyi dinamizmus, annyi kezdeményezőkézség? Éppen a napi események sorában említhetném a nepáli a földrengést és a baptisták máris mennek, az Ökumenikus Szeretetszolgálat is már ott van. A mi katolikus egyházunk hol van? Miért nincs nekünk is egy ilyen akció csapatunk, miért nem tudjuk ezt mi is megszervezni? Ezek mindig elgondolkoztatnak.

Ráadásul ott még talán kevesebb pénz is van hozzá.

– Ennek természetesen sok összetevője van, de csak maradjunk annál, hogy ha szinte irigykedünk rájuk, akkor mi miért nem tesszük meg ezt, építjük ki a személyes kapcsolatot? Pontosabban, hogy ezt miért nem értékeljük jobban az egyházunkban? Miért van ez így? Gyurka bácsi küldetése meg karizmája éppen ez volt, hogy ő ezt felismerte abban a tényleg nyomorúságos, üldöztetési időben, amikor konspiratív módon kellett ezt megélni. Mint valamikor az ősegyház életében. Most a megváltozott körülmények között, már itt nincs nyílt egyházüldözés, vagy abban az értelemben vett ateista diktatúra, de ugyanúgy szükségünk van egymásra. Az elmúlt hétvégén Péli-földszentkeresztben voltam a MÉCS család közösségek vezetőinek a lelki hétvégéjén. Nem tudom, mennyire ismert a MÉCS mozgalom? Ez is a második világháború óta indult el valahonnan külföldről.

A MÉCS egyrészt szentírási jelkép, másrészt a csoport-beszélgetések felépítéséből adódó betűszó. Josef Cardijn bíboros „Láss – Ítéld – Cselekedj” módszere alapján a beszélgetések három fő részre tagolhatók:

Megfigyelés – személyes tapasztalatok, élmények
Értékelés – a felvetődő problémák értékelése a krisztusi tanítás fényében
Cselekvés – elhatározások megfogalmazása.

A lényeg az, hogy rájöttek arra, hogyha öt-hat család összekapaszkodik és összejárnak, imádkoznak, beszélgetnek, akkor segítik egymást, hogy megmaradjanak a hitükben, szép családi elköteleződésükben, a gyerekek nevelésében. Az egész országban kb. 600 ilyen kis sejt van. Ugyanezt tapasztalom itt a városban is, Vácott, hogy vannak nagyszerű kis közösségek, mint például a Kolping család közössége, vagy felbukkant egy újabb hasonló mozgolódás az E.N.D, ami egy francia indíttatású csoport. Együtt Nagyasszonyunk Dicsőségére magyarul így is kijön a betűszó.

Az E.N.D. katolikus házastársi mozgalom (franciául Equipes Notre-Dame) olyan katolikus lelkeség, amely a római katolikus egyház tanítását vallva céljának tekinti a házasságok, családok lelki támogatását.

Na de vannak egyházközségi kis családközösségek is. Felismerték, hogy az teszi hitelessé a keresztény életünket, hogy személyesen törődünk egymással. Azt jelenti, hogyha kijövünk a templomból, ne felejtjük el, hogy mi összetartozunk, hogy az utcán üdvözljük egymást, örülünk egymásnak. Szerettem hangsúlyozni, hogy a vasárnapi mise után maradjunk még együtt egy kicsit. Figyeljünk oda egymás gondjára-bajára: ki beteg, ki veszítette el a munkáját, kinek kell valami segítség, kinek van gyászja? Láss meg a világ, hogy mi szeretjük egymást. Ez ilyen egyszerű! Csakhogy ezt tudatosítani kellene a papjainkban is, meg önmagunkban. Tehát ez nem lehet kérdés. Ezt már Benedek pápa mondta még Ratzingerként, a „Mustármag Reménye” című kötetében. A kis személyes közösségű, a kiscsoportos egyházé a jövő.

Most belementünk a bázis közösségek lélektanába, de végül Gyurka bácsi is ezt akarta létrehozni, és egyszerűen csak kívül találta magát az egyházán.

– Ez egy szomorú tény volt, egyrészt a politikai nyomás egymástól szétszakított bennünket sajnós, másrészt még nem volt megérve a papságunkban ez a gondolat. Annyira annak a mámorában éltünk, hogy mi tömeggyház vagyunk és százalékokban mértük, hogy hány katolikus hívőnk van.

Valamennyire igaz ez ma is?

– Valamennyire még mindig. A közgondolkodásban ez még ott van, annak ellenére, hogy a gyakorlatban ez már régen nem így van. A hite szerint élő, vallását gyakorló katolikus, alig lehet több mint 10%.

Nem lehet, hogy ennek egyik oka, a vallásüldözéssel szembeszegülés ösztönös s lelki mozgatórugójában is tetten érhető magatartás és amikor ez megszűnt, leengedett ez az ellenállás? Gyurka bácsi is sokszor emlegette, hogy mennyivel könnyebb volt kisközösségeket szervezni, míg volt mi ellen, de a tőke szabad áramlása ezt is fellazította.

-Igen, egyfajta „dafke” magatartás is volt benne. Csakúgy közbevetem, hogy most jelent meg a jezsuitáknál egy könyv, Ferenc pápa és még két másik szerző (Giacomo Galeazzi – Andrea Tornielli) tollából, „Ez a gazdaság öl” címmel. A pénzvilágnak egy nagyon őszinte, nyílt, bátor kritikája. Borzalmas belegondolni, hogy a pénz szó szerint, megöl emberi kapcsolatokat, életeket.

A könyv összegyűjti és elemzi Ferenc pápának a szegénységről, a kivándorlásról, a szociális igazságról, a teremtett világ védelméről szóló beszédeit, dokumentumait és felszólalásait. A kötet szembesíti ezeket a gazdaság, a pénzügy és az egyház társadalmi tanításának a szakértőivel, többek között Stefano Zamagni professzorral és Ettore Gotti Tedeschi bankárral, akik elmondják véleményüket a pápa társadalmi tanításáról. Marxista, kommunista és pauperista: Ferenc pápát a szegénységre, a társadalmi igazságosságra mondott szavai, a nélkülözők helyzetére vonatkozó gyakori felhívásai miatt kritikák és néha kemény, szarkasztikus támadások érték.

Ma ezzel a mindent megfojtó, minden emberi értéket negligáló pénz-diktatúrával szemben nem lehetne ismét „dafke” harcolni? Én ezt olvasom ki Ferenc pápa szavaiból. Ez a szolidaritás a szegényekkel, a pénzvilág kiszolgáltatottjaival való sorsközösség-vállalás jelentené a hiteles Krisztus-követést.

Maradjunk még a bázisközösségeknél, már három is szóba került a Bokor közösségen kívül.

- Nagyon sokféle van. Nekem nagyon szimpatikus, kézzelfogható a Szentjánosbogár-mozgalom. Innen Dunakesziről indult ugyanezzel a gondolattal. „Mi lesz a gyerekeinkkel ebben a lélek nélküli, szekularizált világban”, kérdezte egy Lengyelországból idekerült asszonyka, aki idejött férjhez. Elmesélte, hogy egy vasárnapi mise után megszólította a hasonló kis családoknak asszonyait, hogy nem gondolkozhatnánk együtt, ülünk már le egy kicsit, szervezzünk együtt a gyerekeinknek programot. Ismerkedjünk egy kicsit, látogassuk

egymást. Ahogy a kis szentjánosbogarak világítanak a sötétben, úgy világítsanak a mi kis családjaink is. A jezsuiták karolták fel őket. Ez is szépen alakuló mozgalom. Vannak Házasság Hétvégés csoportok is. Időnként egy-egy hétvégére összejönnek, hogy „karban tartsák” a házasságukat, megerősítsék egymást. Tulajdonképpen minden élő egyházközösségnek a háttérében fel lehet fedezni valamilyen kis családközösségeket. Ez nem lehet kérdés, hogy ezek hordozzák a hátukon az egyház életét. Nagy felelőssége van természetesen az egyházi iskoláinknak is. Hányszor halljuk, hogy megörülnek egymásnak: „én ferences diák voltam, én bencés diák voltam, piarista diák voltam”... A személyes kapcsolatokat később is fenntartják, felújítják.

Lehet, hogy ennek is van bázisközösség gyökere.

- Igen. Ebből is fakadhatnak kis családközösségek. Vegyünk egy másik példát! Fila Béla aki szintén váci megyés pap, tudós professzor volt, mondta nekem egyszer, hogy mondjuk egy falusi plébános hétköznapi miért miséznek néhány idős embernek a hideg templomban - tisztelet, becsület nekik – ahelyett, hogy elmenne egy családhoz, ahová esetleg a szomszédot is meg lehet hívni, és havonta egyszer annál a családnál misézne, beszélgetne, utána vacsoráznának. Hát nem sokkal többet jelentene ez?

Emberközelibb lenne kétségtelen, de bizonyára sokan vannak, akiknek fontos a templom hangulata, légköre a miséhez.

- Igen, ez vonatkozik elsősorban a vasárnapi misére. A vasárnapi mise az egy fontos esemény. Arra külön fel kell készülni. Éppen azért, hogy ott találkozhasanak a kisebb közösségek, családok. A családlátogatást ezért csak a hétköznapiakra gondolom. Amennyire lehet, meg kell tartani templomainkban a vasárnapi szentmisét, de hétköznapi sokkal fontosabb lenne, hogy ilyen emberközelben éljük meg a keresztyén testvériséget.

Ezt lelki gyakorlatnak is nevezhetnénk.

- Igen. De azt nyugodtan meg lehetne csinálni, hogy mi papok esténként elmegyünk egy-egy családhoz látogatóba. Ez nem merülhet ki abban, hogy most eszünk és iszunk, és a háziasszony kitesz magáért, hogy elkápráztassa a vendégeket valami nagy

vacsorával. A lényeg az lenne, hogy beszélgetünk. Egy komoly beszélgetés után nyugodtan lehet akkor és ott is imádkozni. A hitben való gyarapodás az legyen személyesebb. Megbeszélni dolgokat. Most mondok egy egészen konkrét élményt a közelmúltból. A fiatalok szexuális nevelésének felelősségét vetette fel valaki egy beszélgetésben. Ez tabu téma, meg kényes téma, pedig mindnyájan tudjuk, hogy ki vannak szolgáltatva a fiatalok ennek a mai liberális világnak. Valaki lelkesen mondta, hogy hányan jelentkeztek templomi esküvőre, na de már évek óta együtt élnek. Ez ma a gyakorlat. Hát miért nem beszélünk erről őszintén? Mindenki csak kerülgeti ezt a témát, mint a forró kását, hogy nehogy valaki azt mondja, ez is liberális, hogy ilyen témát vet fel. A másik pedig továbbra is annak örülne, ha lenne egy kemény erkölcsi kódex, amit csak be kellene vasalni szigorú dresszúrával. Miért nem tudjuk átbeszélni ezeket a problémákat? Ez csak egy példa, de sorolhatnám ugyanígy a szegénység, a munkanélküliség, a cigányság problémáit. Hát miért nem merünk erről őszintén beszélni egymás között keresztények?

Igen, akkor tényleg, miért nem?

– Ez egy butaság, ez struccpolitika vagy talán csak lustaság. Attól nem fog megoldódni egy kérdés sem, ha nem beszélünk róla. Most megint szóba került ugyanebben a kerekasztal társaságban a cigányfelzárkoztatás és az iskolaügy kérdése. Erről is sokkal többet kellene beszélni. Vagy itt van a kötelező hittan kérdése. Belementünk ebbe, elfogadtuk, anélkül hogy átgondolnánk, hogy tényleg ezt várja tőlünk az Úristen, hogy itt parancsszóra bemaszíroztassuk a gyerekeket a templomba. Nem beszéljük ki ezeket a valós problémákat.

Az ilyen megbeszélésekhez rátermett vezetőkre, csoportvezetőkre is szükség van.

– Kétségtelen, hogy ez fontos, hogy egy-egy közösség „kitermeli-e” a jó vezetőt? Ez tényleg egy nagyon nagy kérdés, hogy van-e egy karizmatikus vezetője egy kis csoportnak. Ha nincs, akkor előbb-utóbb az leül és szétbomlik. Kellenek vezetők. Mondjuk, csak úgy elméletileg gondolom, hogy a demokráciának, az élő demokráciának a feltétele, hogy legyenek karizmatikus vezetők. Az, hogy mindenki mindenhez ért és mindent szabad, ez nem járható. Ez a káoszhoz vezet. Kell, hogy legyenek

domináns emberek és ezt az Úristen ajándékként kell felfogni. Ez az egyik oldala. A másik pedig, a közösség oldaláról az őszinte segítőkészség, hogy bátorítsa, segítse a vezetőjét, hogy érezze, mellette állnak. Egyszerre kell ez a kettő. A hitelesség, erre nagyon nagy szükség van. Kell, hogy legyen egy belső indítás, egy egészséges ambíció bennünk, de meglegyen a közösségnek a kontrollja is, hogy igen, rád odafigyelünk, mert te tényleg így élsz. De említhetek más példákat is, ahol a kisközösségekben mennyire életszerűvé válik ez a gyakorlat. A gyerekeket például egymás között cserélik. Ez egész más, ha egy baráti körben történik, mintha turkálóban. Egy vidéki környezetben, ha összefog két-három család és úgy mint régen, megkínálják egymást a friss zöldséggel, friss gyümölcssel, meghívják egymást „bográcsosra”, vagy ahol még van ilyen: egy disznótoros vacsorára. Visszatérve, az egyházunknak kellene példát adni erre a személyes, egymásra odafigyelő kisközösségi életre. Adjunk erre bátor példát!

Ilyen példa itt a helyi gazdapiac is, amit már püspöki piacként emlegetnek a városban.

– Igen, ezt szeretném ezzel is jelezni.

Befejezésként foglaljuk össze mintegy Miklós püspök intelmeiként az elmondottakat.

-Amit minden alkalommal elmondok kicsit olyan Ferenc pápás módon, Ferenc pápa nyomán, hogy a szolidaritásnak a belső készítését szorgalmaznám. Vegyük észre magunk körül azokat, akik segítségre szorulnak, akiket fel kell karolni. Sokan vannak ilyenek. Az „írástudók felelőségeként” szoktam emlegetni, hogy az értelmiségi vallásos emberek ne külön kasztba tömörüljenek, ahol jól megvannak együtt, hanem érezzék azt, hogy éppen a templomi közösségen keresztül álljanak szóba azokkal, akik műveltségben, vagy társadalmi helyzetben nincsenek olyan szinten. Segítsünk nekik! Találjuk meg a módját annak, hogy a közgondolkodást, az életviteli gyakorlatot keresztény értékek mentén formáljuk! Ez vonatkozhat politikai értékítéletekre éppúgy, mint arra, hogy hol és milyen árut vásárolunk. De ezt csak személyes kapcsolatban, kisebb élő közösségekben lehet gyakorolni. Gyurka bácsi öröksége ez. Ugyanakkor ez Jézusnak is a modellje, stílusa.